

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

Development Guidelines For Community Participation in
Educational Management of Learner Development Activities in
School Administration under Phranakhonsiyutthaya
Primary Educational service area office 1

สุธี สุดลอย*

Mr.Suthee Sudloy

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Master of Education (Administration) Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง**

Teerawat Montaisong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Email : Suthee7042@gmail.com

Received: April 16, 2021

Revised: December 17, 2021

Accepted: December 17, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (๒) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการวิจัยเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๑๒๓ คน โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๘ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ ๒ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ที่สถานศึกษามีความเป็นเลิศด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๕ ท่าน

* นายสุธี สุดลอย Mr.Suthee Sudloy

** ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง Dr.Teerawat Montaisong ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Adviser

ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นแบบ ลักษณะคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า (๑) สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมี ด้านการร่วมวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมติดตาม และประเมินผล และด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (๒) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา; การมีส่วนร่วมของชุมชน; กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the community participation conditions in the implementation of learner development activities (2) to study the development of community participation in the implementation of learner development activities. The research was carried out in two steps: Step 1: Study the participation of the community in the implementation of the student development activities. The sample group was 123 school administrators under the Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, opening the Crazy and Morgan tables. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.98 The statistics for data analysis were mean, standard deviation, step 2, guidelines for development of community participation in the implementation of learner development activities. The main informants are school administrators. Under the Office of the Ayutthaya Primary Educational Service Area 1, where educational institutions have excellence in organizing activities for the development of 5 learners, the number of people is selected by a specific selection. The research instrument was a semi-structured interview with open-ended questions. Data analysis is content analysis.

The results of the research were as follows: (1) The state of community participation in the implementation of learner development activities The overall picture is at a high level, with participation in planning. With the highest mean, followed by co-monitoring and evaluation. And joint decisions (2) The guidelines for development of community participation in learner development activities.

Keywords : Development Approach; Community Involvement; Learners Development Activities

บทนำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จะมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ และพัฒนารอบด้าน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อีกทั้งเสริมสร้างให้เป็นผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม มีความสามารถจัดการตนเองได้ และสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑) กิจกรรมแนะแนว คือกิจกรรมที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถที่จะคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและด้านการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น นับว่าเป็นกิจกรรมที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๒) กิจกรรมนักเรียน คือกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น การรู้จักการแก้ปัญหาและตัดสินใจที่เหมาะสม มีเหตุผล รวมถึงช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ กิจกรรมนักเรียน ประกอบไปด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ คือกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้บำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความถนัดและสนใจในลักษณะจิตอาสา เพื่อแสดงถึงการรับผิดชอบต่อ คุณงามความดี การเสียสละต่อสังคม และความมีจิตสาธารณะ^๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ ได้มีการจัดทำแผนงานเพื่อยกระดับคุณภาพวิชาการโดย กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยจัดให้มี การดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนี้ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งระบบ โครงการพัฒนา กำกับ ติดตาม ประเมินผลและนิเทศของบุคลากร ในสังกัด เพื่อ สนับสนุนแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน^๒

^๑ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

^๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาดขั้นพื้นฐาน (O- NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๑, (พระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๑), หน้า ๑๕.

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ และนำข้อมูลมาใช้เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การเรียนการสอน มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๑๒๓ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๓. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา

๓.๒ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

๓.๓ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๘๘

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง

๔.๒ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๒๓ ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบถึงความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน

๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ ๒ แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ที่สถานศึกษามีความเป็นเลิศด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๕ ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นแบบลักษณะคำถามปลายเปิด และมีการกำหนดหัวข้อศึกษาล่วงหน้าโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้วิจัยนำประเด็นหลักที่มีระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด ที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนที่ ๑ มาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์

๓. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ นำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลไปขอความร่วมมือและ แนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา

๓.๒ ผู้วิจัยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

๓.๓ วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลเป็นความเรียงที่เป็นข้อความซ้ำกันหรือคล้ายกัน โดยรวบรวมข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน ไว้นั้นที่เดียวกัน แล้วประมวลผล สรุปประเด็นสำคัญและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ในภาพรวมและทั้ง ๕ ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ ภาพรวมสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมตัดสินใจ ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๑.๒ ด้านการร่วมวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๑.๓ ด้านการร่วมตัดสินใจ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการติชม ทักท้วง ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๑.๔ ด้านการร่วมดำเนินงาน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน งบประมาณให้กับสถานศึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกำลังคน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๑.๕ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลแผนงานตามนโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาฯ ๒๑๑

๑.๖ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ชุมชนได้รับการสนับสนุนกำลังคนจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และชุมชนได้รับผลงานจากการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่า เฉลี่ยต่ำสุด

๒. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ ข้อมูลหลัก สรุปไว้ดังนี้

๒.๑ แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด นโยบาย ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรมีแนวทาง คือ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมวางแผน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สนับสนุนให้ชุมชน เข้ามาร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถอดบทเรียนที่สอดคล้องกับบริบท ของชุมชนในท้องถิ่น กำหนดแนวทาง ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๒ แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดขั้นตอนในการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรมีแนวทาง คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คนในชุมชน มาร่วม กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม โดยยึดหลักความต้องการของชุมชน มีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนชุมชน เป็นที่ปรึกษาในการตัดสินใจในการกำหนดการปฏิบัติกิจกรรมให้ปรากฏท้องถิ่นหรือ ผู้นำในท้องถิ่น มาช่วยให้คำแนะนำ เพื่อแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนการกำหนดการขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

๒.๓ แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกำลังคนในการ ดำเนินงานของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรมีแนวทาง คือ มีข้อตกลงกับชุมชนว่าจะมีการ สนับสนุนกำลังคนร่วมกัน เปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่มีความสนใจ เข้าร่วมกิจกรรม นำองค์ความรู้ในชุมชน ที่หลากหลายในความเป็นท้องถิ่นมา พัฒนาเพื่อจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้

๒.๔ แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีแนวทาง คือ เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วม ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเมินความพึงพอใจ หรือได้รับ คำชมเชยจากภายนอกสถานศึกษาของการปฏิบัติงานกิจกรรมผู้เรียนของสถานศึกษา มีการเผยแพร่ กิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม การเผยแพร่ข่าวสารของเทศบาล และอื่น ๆ เป็นต้น

๒.๕ แนวทางในการส่งเสริมให้ชุมชนได้รับผลงานจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรมีแนวทาง คือ สร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นถึงการได้รับประโยชน์จาก การเข้าร่วมกิจกรรม ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ชุมชนจากความสำเร็จของกิจกรรม ขอบคุนและชื่นชม

ชุมชน ตามวาระโอกาสต่าง ๆ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง มอบรางวัล/เกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นสิ่งตอบแทน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ด้านการร่วมวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์เทพ ทับทิม^{๑๖} เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านการร่วมตัดสินใจ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการติชม ทักท้วง ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ คำภีลานนท์^{๑๗} ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี

ด้านการร่วมดำเนินงาน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน งบประมาณให้กับสถานศึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทานตะวัน อินทร์จันทร์^{๑๘} ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาชุมชน ในชุมชนย่อยเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งมี ๔ ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุมชนย่อย ผลการศึกษาปรากฏว่า คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

^{๑๖} พงศ์เทพ ทับทิม, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา* (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙), หน้า ๒๕.

^{๑๗} ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, “การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๐), บทคัดย่อ.

^{๑๘} ทานตะวัน อินทร์จันทร์, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยเทศบาลเมืองลำพูน”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖), บทคัดย่อ.

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา^๒ ๒๑๓

ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลแผนงานตามนโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์เทพ ทับทิม^๖ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ในชุมชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเสนอแนวทางพัฒนาเพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตรวจสอบเรื่องงบประมาณ และประเมินผลการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากชุมชนได้รับการสนับสนุนกำลังคนจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัญ ทยกจินดา^๗ การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพัฒนาชุมชน ของหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลโดยภาพรวม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด นโยบายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากตัวแทนในชุมชนเข้ามาร่วมวางแผน กำหนด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วร่วมกันถอดบทเรียนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมในท้องถิ่น เพื่อกำหนดลงในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ๕ ปี แผนปฏิบัติการประจำปี และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในโอกาสต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา หุตานุวัตรและณรงค์ หุตานุวัตร^๘ ในด้านการมีส่วนร่วมมีทั้งเป้าหมายและวิธีการ ซึ่งกระบวนการในการมีส่วนร่วมแบบวิธีการนั้น จำเป็นที่จะต้องต้องอาศัยการรวมกลุ่มกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น จะทำให้

^๖ พงศ์เทพ ทับทิม, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา*, สาขาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙), หน้า ๒๕.

^๗ วิชญ ทยกจินดา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา*, สาขาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙), หน้า ๓๒.

^๘ นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร, “การพัฒนาองค์กรชุมชน”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา* (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๔๖), หน้า ๓๒.

คนส่วนใหญ่มีความรู้สึกมีความเป็นเจ้าของ เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน และเกิดผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มคน ส่งผลให้มีความเข้มแข็งของกลุ่มเป็นเป้าหมายที่ได้รับ

แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนชุมชน และกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญในชุมชน มาร่วมตัดสินใจกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมโดยยึดหลักความต้องการของชุมชนเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา สุบกำปัง^๙ ได้กล่าวสรุปถึงความหมายการมีส่วนร่วม เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้สิทธิในกระบวนการเรื่องนโยบายสาธารณะ ด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเสนอแนะความคิดเห็น การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ตั้งแต่กระบวนการการริเริ่มนโยบาย การจัดทำวางแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพของชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการร่วมปฏิบัติในการติดตามและร่วมประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกำลังคนในการดำเนินงานของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มาอภิปรายผลได้ดังนี้

สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่มีความสนใจ มาเข้าร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้กิจกรรมมีองค์ความรู้ที่หลากหลายและได้เรียนรู้ความเป็นท้องถิ่นของตนเอง และสถานศึกษาต้องมีข้อตกลงร่วมกันกับชุมชนว่าจะมีการสนับสนุนกำลังคนเมื่อมีกิจกรรมเกิดขึ้น สอดคล้องกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๒. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง

แนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สถานศึกษาควรกำหนดเป็นแนวทางว่า ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลการ

^๙ ปัทมา สุบกำปัง, รายงานการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ, (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๔), หน้า ๓๖.

ปฏิบัติงาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเมินความพึงพอใจ หรือได้รับ คำชมเชยจากภายนอกสถานศึกษา ของการปฏิบัติงานกิจกรรมผู้เรียนของสถานศึกษา มีการเผยแพร่ กิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม การเผยแพร่ข่าวสารของเทศบาล และอื่น ๆ เป็นต้น สอดคล้อง กับงานวิจัยของ อรทัย ก๊กผล^{๑๐} ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมประชาชน ว่า เป็นกระบวนการหนึ่งที่ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสในการแสดงทัศนะเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อจะ แสวงหาทางเลือกในการร่วมการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ จนเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ซึ่งทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องนั้นจะต้องมาเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตลอดจนถึงกระบวนการติดตามและประเมินผล เพื่อที่จะ ให้เข้าใจ, การรับรู้, การเรียนรู้, การปรับโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ที่ดีต่อทุกฝ่าย

แนวทางในการส่งเสริมให้ชุมชนได้รับผลงานจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มาอภิปรายผลได้ดังนี้

สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้ชุมชนได้เห็นถึงการที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ามา ร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อชุมชนจากความสำเร็จ ของกิจกรรม ที่ชุมชนให้ความร่วมมือ เช่น ประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของกิจกรรมโดยกล่าวขอบคุณ และชื่นชมชุมชน รวมทั้งมอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นสิ่งตอบแทนและคำขอบคุณในวาระ โอกาสต่าง ๆ ให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นประจำ จนประสบผลสำเร็จ เป็นอย่างดี และให้ชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการให้เกียรติ และขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิชาการของ ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ^{๑๑} การมี ส่วนร่วมในกระบวนการเพื่อพัฒนาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ของโครงการ เพื่อให้เกิดการร่วมค้นปัญหา การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและ เทคโนโลยี เพื่อนำมาบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล ตลอดจนการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากการจัดโครงการ ซึ่งโครงการนี้จะต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน

^{๑๐} อรทัย ก๊กผล, **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิปริญญาโทสำหรับนักบริหาร รัฐกิจ, ๒๕๕๘), หน้า ๘๖.

^{๑๑} ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ, **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, ๒๕๕๘), หน้า ๒๖.

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากตัวแทนในชุมชนเข้ามาร่วมวางแผน กำหนด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วร่วมกันถอดบทเรียนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

๑.๒ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนชุมชน และกลุ่มคนที่มีความสำคัญในชุมชน มาร่วมตัดสินใจในการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมโดยยึดหลักความต้องการของชุมชนเป็นหลัก

๑.๓ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่มีความสนใจ มาเข้าร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้กิจกรรมมีองค์ความรู้ที่หลากหลายและได้เรียนรู้ความเป็นท้องถิ่นของตนเอง และสถานศึกษาต้องมีข้อตกลงร่วมกันกับชุมชนว่าจะมีการสนับสนุนกำลังคนเมื่อมีกิจกรรมเกิดขึ้น

๑.๔ สถานศึกษากำหนดเป็นแนวทางว่า ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเมินความพึงพอใจ หรือได้รับคำชมเชยจากภายนอกสถานศึกษา ของการปฏิบัติงานกิจกรรมผู้เรียนของสถานศึกษา มีการเผยแพร่กิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม การเผยแพร่ข่าวสารของเทศบาล และอื่น ๆ

๑.๕ สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้ชุมชนได้เห็นถึงการที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของกิจกรรม โดยกล่าวขอบคุณ ชื่นชมชุมชน มอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ ในวาระโอกาสต่างๆ ให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นประจำ เพื่อเป็นการให้เกียรติและขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

๒.๒ ควรมีการศึกษาศาสนาการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยเทศบาลเมืองลำพูน”. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.
- ธนวัฒน์ คำภีลานนท์. “การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี”. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๐.
- นันทิยา หุตานุกูวัตร และณรงค์ หุตานุกูวัตร. “การพัฒนาองค์กรชุมชน”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต*. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๔๖.
- ปัทมา สุปก่าปิง. *รายงานการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ*. สำนักวิจัยและพัฒนา : สถาบันพระปกเกล้า , ๒๕๕๔.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ. *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส), ๒๕๕๘.
- พงศ์เทพ ทับทิม. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต*. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.
- วิษณุ หยกจินดา. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต*. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑. *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O- NET)ปีการศึกษา๒๕๖๑*. พระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๑.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๕๓.
- อรทัย ก๊กผล. *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิปริญญาโทสำหรับนักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.